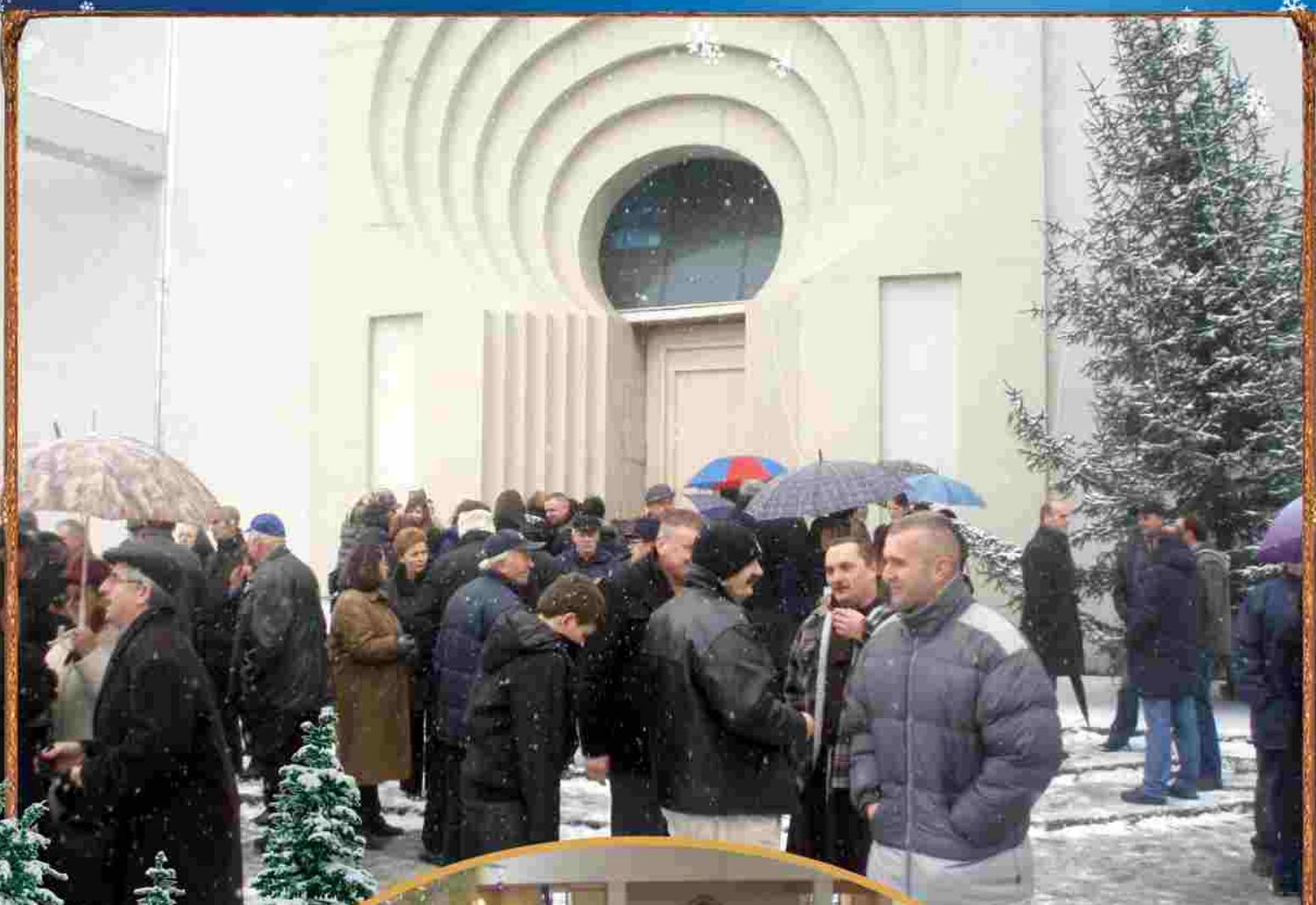

Broj 88. Prosinac, 2010.

GLASNIK

KOTORVAROŠKOG KRAJA

Božićna čestitka

Dopusti da se Božić dogodi u tvom srcu, da se ljubav rodi svaki dan iznova, jer Božić postaje vidljiv u svakoj ljubavi među ljudima! Sretan Božić!

Braćo i sestre, dragi prijatelji, župljani župa Kotorvaroškoga kraja, svi ljudi dobre volje, ujedinimo svoja srca u istinskoj radosti i nadi. Bog nas je u svojoj dobroti i ljubavi našao dostoјnjima i vrijednjima i prignuo se nama. Obdario nas je svojom nazočnošću. Njegova veličina jedino je prepoznatljiva po njegovoj neizmjernoj ljubavi. Ljudi su ulagali vellike napore tražeći ga a on se javlja onima koji su čista srca njega tražili i isčekivali. Najveći umovi svijeta su dali njegovu bliju sliku a on nam se objavio rođen od Djevice u jaslicama. Prvi su mu se poklonili pastiri, ljudi jednostavni i čestiti. Bog se prignuo k nama. I dan danas to čini. Prepoznat ćemo ga i pokloniti mu se ako nam srce bude čisto a život čestit. Zato, braće i sestre, otvorimo svoje srce Gospodinu da u njega donese pravu radost i mir i s time obdarimo jedni druge. Neka radost Božića upravlja našim životom.

Svima onima koji će i ovaj Božić proslaviti u rodnom kraju iskreno i od svega srca zahvaljujemo, a onima koji to nisu iz bilo kojih razloga uspjeli učiniti želimo, također, svu radost Božića u cijelome njihovom životu.

Čestit Božić i puno uspjeha i sreće u 2011. godini žele vam vaši svećenici i uredništvo Glasnika.

Izdavač:

**Župni ured Rođenja B. D. M.
78220 Kotor Varoš
Tel./fax: 051 785 050
E-mail: mladi-kotorvaros@blic.net
www.kotorvaroskadolina.com**

**Redakcija: Viktorija Barišić,
fra Anto Šimunović, fra Petar Karajica,
fra Marko Bandalo, fra Zoran Mandić,
fra Stipo Karajica, fra Vinko Jelušić,**

**Glavni urednik: Fra Anto Šimunović
Tehnička obrada: Viktorija Barišić
Lektorica: Luca Koroman**

**Tiraž: 500 primjeraka
Tiska: "RC Print" Kotor Varoš
Časopis izlazi dvomjesečno
Primjerak besplatan**

STATISTIČKI PODATCI IZ ŽUPNIH MATICA U 2010.

Ž U P A	KRŠTENIH	VJENČANIH	UMRLIH	KRIZMANIH
ŽUPA KOTOR VAROŠ	4	1	15	4
ŽUPA SOKOLINE	2	-	-	-
ŽUPA VRBANJCI	3	2	5	7

Svi Sveti 2010.

I ove godine jedan pristojan broj žitelja naših kotorvaroških župa posjetio je rodni kraj i obišao naša groblja o proslavi svetkovine Svih Svetih i Spomena svih vjernih mrtvih ili Dušnoga dana.

Da bi što veći broj vjernika mogao sudjelovati na svetim misama mi smo iskoristili vikend koji se vezao uz svetkovinu Svih svetih, tako da smo mise na našim grobljima rasporedili na 30. i 31. listopada te 1. studenoga. (subota, nedjelja i ponedjeljak). Iako smo se trudili da raspored koji smo napravili odgovara većini, naravno da je bilo i onih kojima se

termini nisu poklopili s njihovim planovima. Pokušali smo ove godine izbrojiti one koji su bili na Misama na pojedinome groblju i to je izgledalo ovako:

Subota, 30. listopada: Šibovi i Novo Selo (10h) – 63 osobe, Duratovci (12.00) – 23, Draguljići (14.00) - 22, Jakotina (10.00) – 15, Viševice (12.00) – 17 i Sokoline (14.00) - 2 osobe.

Nedjelja, 31. listopada: Slatina (9.00) - 47, Čepak (10.30) - 200, Bilice (12.00) –138, Baščina (12.00) – 100, Zagrađe (14.00) – 7,

Rokovo (9.00) – 200, Zabrdje (10.30) – 230, Orahova (13.00) – 160.

Ponedjeljak, 1. studenoga: Postolje (9.30) – 14, Vrbanjci (11.00) – 108, Plitska (10.00) – 21 i Rujevica – Staro groblje (12.00) – 12.

Naravno, bilo je i onih koji su posjetili pojedina groblja i izvan ovih termina svetih Misa. Hvala svima koji su se žrtvovali i odali počast svim svojim pokojnjima ali i tako isповjedili svoju vjeru u novi život obećan od Gospodina Boga i zaslužen žrtvom Isusa Krista.

fra Anto Šimunović

Križ na Lisinama

U Bibliji, brdo, gora je mjesto susreta čovjeka i Boga. Na brdima su se gradili žrtvenici, groblja itd. Tako su kršćani od davnina na brda postavljali križeve, prepoznatljivi znak svoje vjere. Mnoga naša brda ukrašavali su križevi. Oni su nam uvjek bili spomen i podsjetnik tko smo i što smo. Neki su davno srušeni i zaboravljeni, neki su obnovljeni.

Na brdu Lisine, koje dominira iznad Gornje Orahove i ovim krajem, oko jedan km udaljeno od Orhovskoga groblja, stajao je križ još iz 19. stoljeća. On je vremenom obnavljan, međutim, pred sami rat je pao. Uskoro su i njegovi štovatelji doživjeli stradanje i progon i to, na žalost, od onih koji se također zovu kršćanima. Ali križ je na kraju ipak znak pobjede. Toga su itekako bili svjesni Orahovljani koji nisu dali da se zaboravi spomen na njihov križ. Jedna skupina entuzijasta predvođeni neumornim Marijanom Miškićem odlučili su obnoviti svoj križ.

U Hrvatskoj ga je od inoksa besplatno izradio Željko koji ima firmu INOX. Mario Miškić je nabavio solarne ploče i uradio rasvjetu, a 22. i 23. listopada 2010. postavili su ga: Marijan, Stipo i Josip

Miškić, Niko, Ivica, Predrag i Tomo Antunović, Tomo i Miroslav Kalauz, Darko Anušić, Predrag Pavić, Mato Bilanović, Goran Dujman, Ivica Lukić, Stipo Perić i Pero Marić. Križ je dar mještana Orahove.

U nedjelje, 31. listopada, uoči svete mise za pokojne, od groblja se išlo procesijom do križa moleći krunicu. Kada je procesija stigla do Križa, upravitelj župe Vrbanjci, fra Anto Šimunović, blagoslovio je obnovljeni križ. Potom su se okupljeni vjernici radosni i ponosni

vratili do groblja moleći krunicu. Sveta misa se slavila za sve pokojne toga kraja koji su pokopani na tome groblju, posebice za one koji su ubijeni samo zato što su Hrvati katolici. Poslije mise bila je kratka zakuska a onda su se vjernici razišli, žureći prema autobusima koji će ih odvesti njihovim novim domovima. Istinska hvala Orahovljima za ljubav prema rodnom kraju. Neka ih Gospodin Bog nagradi u ovom i vječnom životu.

Fra Anto Šimunović

Radovi u "kotorvaroškoj ljetopotici"

Poprilično dugo vremena čekao se nastavak radova na obnovi naše crkve. Nije da se nije ništa radilo. Usuglašavali su se detalji s arhitektom, tražili najpovoljniji izvođači, bilo je tu i drugih nužnih poslova (renoviranje crkve sv. Leopolda u Zabrdju).

Ipak, krajem srpnja potpisani je ugovor s g. Mirom Šaravanjom iz Sirokoga Brijega za postavljanje kamenog dijela poda u našoj crkvi. Koriste se dvije vrste kamena: **Rosso Roma i Carrera**. Vrijednost ovih radova, po ugovoru, je oko 87 000 KM. Nažalost, radovi su počeli tek početkom prosinca, tako da je samo mali dio posla bio vidljiv kada su

mnogi naši župljani došli proslaviti Božićne blagdane u svojoj rodnoj župi. Nadam se da će za Uskrs biti puno vidljivije ono što se radi.

Ovim putem se, također, preporučamo vašoj pomoći, dragi naši Kotorvarošani.

Fra Anto Šimunović

Vorarlberg - treći put

I ove, 2010 godine, na poziv hrvatskog dušobrižnika vlč. Jure Kostelca, kotorvaroški župnik vodio je duhovnu obnovu hrvatske zajednice, koja je "svoje mjesto pod suncem" našla u pokrajini Vorarlberg u Austriji. To je jedan lijepi predio koji na kratkom prostoru graniči s tri države: Njemačkom, Švicarskom i Lihtensteinom a zapljuškuju ga vode Bodenskog jezera. Već je dva puta fra Pero Karajica kao kotorvaroški župnik predvodio duhovnu obnovu te zajednice, a ove godine ta čast je pripala njegovu nasljedniku fra Antu Šimunoviću. U sklopu ove duhovne obnove jest i susret djece sa svetim Nikolom i podjela darova djeci. Također, svaki put, pa i ovaj, bila je upriličena zabava a sav prihod je išao za obnovu naše "Kotorvaroške ljepotice".

Kao temu duhovne obnove fra Anto je predstavio bogoslovne

krjeposti naše vjere – vjera, ufanje i ljubav i to na način kako su ih živjeli sv. Josip, sv. Nikola i sv. Ivan Krstitelj. Fra Anto je, također, sudjelovao u predbožićnoj ispovijedi i predvodio sv. misu na svetkovinu Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije.

Zabavu u subotu, 4. prosinca 2010. u dvorani u mjestu Schwarzacu pripremila je jedna mala skupinica Kotorvarošana za koju vlč. Jure reče da se na njih uvijek može osloniti, posebice kad treba nešto odraditi. Na zabavi je bio nazočan lijep broj gosta. Bilo bi ih i više da nije bilo i drugih aktivnosti u blizini; zabava Posavljaka, Božićni koncert i zabava u susjednoj Švicarskoj gdje također ima naših Kotorvarošana, a najviše iz Plitske i Vrbanjaca. Oni su pozvali i doveli fra Antu u njihov klub u Balgachu gdje su se, uz večeru, informirali o situaciji i perspektivi našega kraja.

Ovu prigodu koristim i zahvaljujem vlč. Juri, cijeloj njegovoj zajednici koji su, svatko na svoj način pomogli ovaj naš kraj. Posebice zahvaljujem onoj maloj skupini Kotorvarošana koji su svojom požrtvovnošću pokazali ljubav prema našem kotorvaroškom kraju.

I za kraj jedna mala anegdota. Fra Anto je bio smješten u jednom samostanu redovnika cistercita, jednemu od ograna benediktinskog reda. Kada je fra Anto došao na doručak u samostansku blagovaonicu, počeo se pozdravljati i upoznavati s redovnicima koji su pristizali. Velikim blagovalištem uglavnom se čuo njegov glas, redovnici su klimali glavom i nešto potiho promrmljali sebi u bradu dok jedan nije pristupio i rekao fra Anti: "Oče, nema se običaj govoriti za vrijeme objeda". Naime jedan od zavjeta ovoga reda jest šutnja.

Fra Marko Bandalo

Božić

Božićno vrijeme je zanimljivo. Upravo kada sva priroda prelazi u jedno stanje mirovanja, kada prestaje svaki rast bilja, kada životni sokovi miruju, kada sve izgleda spremno za san događa se komešanje. Adventsko vrijeme sa misama zornicama dovodi nas u stanje aktivnoga iščekivanja. Cijeli naš kraj izgledao je kao da se priprema za nešto. Nekoga dočekati? Dočekati one koje je iznjedrio. One koji silom prilika otiđoše, ali koji ponovno smogoše snage i vratise se. Ili navratiše. Svejedno, i jedne i druge vodi ljubav prema rodnom kraju. Jer

gdje je ljepše slaviti Božić nego na rođnoj grudi. Ima ih koji ovako ne misle. Možda bih i ja drugačije mislio da nisam doživio osam Božića u tuđini. Zato kada vidim razdraganost onih koji dođu proslaviti Božić u rodnom kraju, sve mi je jasno. Kako je lijepo ponovno vidjeti oživjela sela, osvijetljene i ukrašene obiteljske kuće, razigranu mladost. Crkve su pripremljene, borovi nakićeni, jaslice postavljene. Jedino je malo nedostajao snijeg, ali i on je sa malim zakašnjenjem stigao. Dan prije Badnjaka peku se pečenice, kuha se keške, kolači su spremni...

Kada se na početku Mise Polnoćke zapjeva «Radujte se narodi» srca i lica su ozarena. Nakon Mise čestitanja, nazdravljanja... A onda vatromet. Toliko raznih oblika, boja zvijezda i zvjezdica rasvjetljuje noć i mami uzdahe zbog svoje ljepote... Možda to nekome izgleda kao veći luksuz, rasipanje, ali mislim osobno da i nije. Ta ljepota vatrometa nije samo znak inata nego pokušaj dočaranja one ljepote koju je Bog dao svijetu rađajući se kao malo dijete, nezaštićeno i nevino. Jedino mu mi još uvijek remetimo san pucanjem iz svih mogućih oružja. Kao da dočekujemo neprijatelja. Nažalost tako ga je svijet i dočekao u njegovome prvom dolasku. Ali bilo je tada onih koji su ga bili dostojni dočekati i pokloniti mu se. Ima ih i danas. I bit će ih.

No, sve što je lijepo, kratko traje. Već nakon prva tri dana Božića polako se osipaju oni koji su došli u rodnom mjestu proslaviti Božić. Poneki su ostali i dočekali Novu Godinu, a nakon Bogojavljenja većina je već otišla. Ostali su samo rijetki koji imaju koji dan više odmora, štempovanja ili kojih drugih obveza. Ali, doći će oni opet. Za Uskrs, Spasovo, Sv. Ivu, Petrovo, Ilinu, Rokovo, Sv. Franju, Svi Sveti...

fra Anto Šimunović

Božićna akcija mladih

Kad smo prije šest godina krenuli nas petnaestak da odvajamo po 10 Eura mjesечно za pomoć našim starima, nismo ni slutili da će se i drugi uključiti i da će ovo naići na jedan veći odziv. Jedan sam od učesnika i mogu reći i u svoje ime i u ime svih drugih da je ovo što činimo prava stvar. Ja vama ne mogu opisati taj osjećaj kad nekom pomognem a niti osjećaj tih ljudi kad im se pojavitmo i kad ljudi vide da ima ljudi koji misle na njih. Osjetiš da si dobro došao i osjetiš njihovu

zahvalnost jer si im bar nečim pomogao. Ove godine za Božić smo obišli od Kotorišća do Podbrda naše starije, usamljene, bolesne i potrebitе. Sami smo mogli vidjeti u kakvim uvjetima žive, a sami smo se mogli i uvjeriti što im je potrebno. Većini smo dali u novcu a negdje smo kupili i hranu. Dvije obitelji smo obradovali kupovinom veš maštine, jer u ovo teško vrijeme prati veš na ruke nije baš lako, a posebno kad imаш djecu.

Moram napomenuti da nam se sve

više ljudi pridružuje u ovoj našoj akciji. Pridružili su nam se i mladi iz Bruck Mura, Linza. Prošle godine našu akciju je pomogla „Prijatelji malenih“ iz Welsa sa 200 Eura a ove godine sa 300 Eura.

Osim u ovoj akciji mnogi su nam se pridružili i dali svoje priloge i za vatromet, te im se ovom prilikom svima od srca zahvaljujem, kao i svim drugima koji osjeti u srcu potrebu da izdvoje prilog za potrebe naših starih.

Zlaja Marković

Uz ovaj izvještaj dodajemo da su ove godine naši siromašni ipak zbrinuti. Zahvaljujući projektu koji je uradila g. Viktorija Barać od Caritasa BK BiH dobili smo 3000 KM za ogrijevno drvo najpotrebnijima. Također, polovicom studenoga od jednoga vrijednoga poslovnog čovjeka iz Zagreba dobili smo 10000 Kn za potrebe siromašnih iz našega kraja. Također, javili su nam se i naši prijatelji iz Nizozemske, iz Zandama. Oni su nam poslali 500 Eur, najavili su nam da će prikupiti još i da će to uskoro poslati. Naravno, tu su i darovi u Kruhu Sv. Ante kao i pojedinačni osobni darovi. Dobro je činiti dobro. Tada smo bliži i Bogu i čovjeku.

Uredništvo

Peto Kotorvaroško sijelo

Tridesetak složnih i aktivnih članova Udruge raseljenih Hrvata kotorvaroške doline iz Velike upriličilo je u Slavonskoj Požeži 28. prosinca 2010. god. u restoranu "Sara" peto veliko okupljanje Kotorvarošana pod nazivom **Kotorvaroško sijelo**. Na sijelu se našlo oko petsto pedeset uzvanika i prognanih Kotorvarošana koji su utočište našli u raznim mjestima Hrvatske ili žive i rade u Sloveniji, Njemačkoj, Italiji, Austriji i drugim europskim zemljama, a za Božićne blagdane došli su u Hrvatsku.

Sijelu je nazočio požeško-slavonski župan Marijan Aladrović, požeški gradonačelnik i saborski zastupnik Zdravko Ronko, gradonačelnik Kutjeva Ivica Nikolić, dopredsjednik požeškog Gradskog vijeća dr. Marijan Cesarić, dopredsjednik Skupštine općine Kotor-Varoš

Ilija Marić i član Općinskog vijeća Mato Lovrenović, šest župnika s područja požeške kotline i šest svećenika rođenih u Kotor-Varošu: kotorvaroški župnik fra Anto Šimunović, župnik Sokolina fra Marko Bandalo, fra Stipo Marčinković iz Sućurja na otoku Hvaru, fra Stipo Karajica iz Zagreba, fra Zoran Mandić iz Podmilačja, velečasni Anto Ivić i sestra Margarita Vilus koja radi u Rijeci.

Nakon uvodne riječi tajnika Udruge raseljenih Hrvata kotorvaroške doline i voditelja programa Milorada Bandala nastupili su članovi kotorvaroškog HKUD-a "Hrvoje Vukčić Hrvatinić" iz Velike, KUD-a "Ivan Goran Kovačić" iz Velike i KUD-a "Pougarje" iz Brestovca Daruvarskega. Potom je predsjednica Udruge Katica Pavlović pozdravila sudionike sijela i

obavijestila ih o nastanku i aktivnostima Udruge koju je u općini Velika 2006. godine osnovao Marko Kljajić i prijatelji.

Nazočnima se u kotorvaroškoj narodnoj nošnji obratio i gradonačelnik grada Kutjeva Ivica Nikolić koji se pohvalio svojim kotorvaroškim podrijetlom. Ilija Marić je predsjednici Pavlović predao kartu Kotor-Varoša na kojoj su upisana sva hrvatska sela. Poručio je Kotorvarošnima da je lijepo što se u Hrvatskoj okupljaju i zamolio ih da ne zaborave svoj rodni kraj u kojem ih rado želi vidjeti. Nakon večere sudionicima sijela pjevali su Jakov Topalović, rodom iz Kotor Varoša, i Josipa Jurić, čiji su se roditelji prije rata doselili u požešku kotlinu. Jakov je pjevao pjesme sa svoga nosača zvuka "Pjesme našeg kraja". Pratili su ih tamburaši "Grofovi" iz Velike i VIS "San" iz Slavonske Požege koji su nazočne zabavljali tijekom cijele noći, kao i na dosadašnjim sijelima.

Članovi Udruge raseljenih Hrvata kotorvaroške doline iz Velike, osobito njihova predsjednica Katica Pavlović, prezdovoljni su odazivom Kotorvarošana na ovo dobro organizirano sijelo i pozivaju sve, osobito mlade da im se pridruže u radu za prognane Kotorvarošane i da brojčano i glasovno ojačaju HKUD "Hrvoje Vukčić Hrvatinić".

Kotorvaroško sijelo održat će se i ove 2011. godine na istom mjestu i u isto vrijeme.

Stipo Marčinković

Dogadjanja koja su obilježila 2010. godinu

Siječanj

Fra Anto i fra Marko obišli sve naše župljane i blagoslovili njihove domove. U župama Kotor Varoš i Vrbanjci, svećenici su obišli 467 vjernika u 176 obitelji. Brojke jesu porazne, ali ...

U župi počeo tečaj Engleskoj jezika koji je omogućio Caritas BK BIH u okviru Tjedna solidarnosti.

Veljača

12. veljače grupa maškara s našim svećenicima krenula je u obilazak župe. Obišli su sva naša sela i svugdje su bili lijepo dočekani, dobro ugošćeni i darovani, a na pokladni utorak održana zabava u župnoj kući

Na pepelnicu započela korizma svetim misama i obredom pepeljanja

Ožujak

Nastavljen radovi unutarnjeg uređenja crkve sv. Franje u Vrbanjcima.

Kroz ovogodišnju korizmu na poseban način smo se pripremali za Uskrs obavljanjem pobožnosti Puta križa.

Sredinom ožujka u župnom uredu krenuo tečaj njemačkog jezika zahvaljujući Caritasu BK BIH.

Travanj

Svečano proslavljen Uskrs. Mise održane u Kotor Varošu, Zabrdju i Vrbanjcima. Poslije svete mise uslijedio je tradicionalni izbor najljepšeg i najoriginalnije našaranog jajeta. Na Uskrsni ponедjeljak imali smo goste iz R Hrvatske, Udrugu raseljenih kotorvarošana, folklorne grupe iz Požege i Daruvara

23. travnja započeo blagoslov polja na groblju sv. Jurja u Slatini. Ove godine mise su slavljene na svih 18 groblja na području tri kotorvaroške župe i molilo se za proljetni blagoslov.

Svibanj

Blagdan sv. Leopolda Bogdana Mandića obilježili smo 12. svibnja slaveći svetu misu u 11.00 sati u filijalnoj crkvi u Zabrdju. Tradicionalno okupljanje vjernika za Spasovo u Zabrdju slaveći svetu misu, a nakon toga održan turnir u malom nogometu gdje se okupio veliki broj poklonika.

Lipanj

Fra Anto sa skupinom župljana hodočastio pješice u Podmilačja sv. Ivi.

Proslavljen Blagdan sv. Petra i Pavla u Bilicama u prisustvu velikog broja vjernika koji su pristigli iz Hrvatske i drugih krajeva. Proslavljen blagdan Tijelova i obavljena tijelovska procesija u dvorištu naše župne crkve.

Dana 11.6.2010. godine u Bilice je ponovno stiglo zvono nakon 18 godina.

Srpanj

Proslava Ilne u Plitskoj i Jakotini, sudjelovao veći broj vjernika. Izvedeni radovi na groblju Baščina, Slatina i na groblju Rokovo. U župi Vrbanjci krizmano 11 djece, njih petero stiglo iz Švicarske da bi se krizmalo u Vrbanjcima.

Započeli radovi na sanaciji crkve sv. Leopolda u Zabrdju.

Kolovoz

Na stadionu Mladosti u Kotor Varošu odigrano prijateljsko natjecanje između seniora i juniora ekipe Hrvoja Vukčića Hrvatinića sa sjedištem u Austriji i Elektrobošne iz Jajca. Održano druženje domaćina, mlađih i župnika u dvorištu župne kuće. U velikom mnoštvu vjernika pristiglih iz svih krajeva svijeta proslavljena Velika Gospa na Sokolinama i sv. Rok u Zabrdju.

Svečano misno slavlje u Sokolinama i na Rokovu predvodio je msgr. Berislav Grgić, biskup sa sjevera Norveške iz grada Tromso, a naš kotorvarošanin. Održan tradicionalni noćni nogometni turnir u Zabrdju koji je privukao veliku pozornost mnogih ekipa.

Rujan

Patron naše župe – Mala Gospa.

Obavljen Puta križa i slavljena sveta misa 13. rujna uoči blagdana Uzvišenja svetoga križa u Kotorišću.

Obljetnicu 55 godina braka obilježili Stipo i Ivka Mandić u našoj crkvi.

Listopad

Proslava Blagdana sv. Franje Asiškoga u Vrbanjcima. *Misno slavlje predvodio je fra Ivo Tadić župnik u Okučanima.*

Održani izbori na koje je izšao vrlo mali broj Hrvata.

Studeni

Proslava Svih Svetih i Dušnog dana: Na svim grobljima slavljene svete mise, pristigli mnogi vjernici iz svih krajeva. Na groblju u Baščini proslavljen sv. Nikola Tavelić.

Prosinac

Održane misne zornice

U vjeroučnoj sali dočekan sv. Nikola uz nazočnost mnogobrojne djece.

Otpočeli radovi u našoj crkvi - postavljanjem kamena po podu.

Održana misa Polnoćka u našoj kotovaroškoj ljetopotici i svečano proslavljen Božić u našoj župi.

Župa Kotor Varoš

Župa Sokoline

Sela sokoljske župe smještena su na sjevernom dijelu njenog prostora. Između Zagrađa na sjeveru i Viševica na jugu ima dva i pol sata pješačkog hoda, a po prilici isto toliko između Postolja na istoku i Jakotine na zapadu. Sokoline, središte župe, smještene su između spomenutih sela, a Srednje Brdo je na sjeveroistoku odavde. Osim župne crkve postoji još i podružna u Viševicama, te kapelice na grobljima u Jakotini, Postolju, Sokolinama Viševicama i Zagradu. I ovdje su prakaraturi oni koji povezuju pojedina sela sa župnikom te stoje njemu i puku na uslugu na običajem ustaljeni način.

Sokoline – Bile su središte župe Kotor stotinjak godina. Ovamo se, naime, bježeći od turskog progona, sklonio kotorski župnik sredinom 18. stoljeća i ostao sve do 1871. godine kad se spustio u Kotorišće. Već slijedeće godine Sokoline su postale samostalna župa sa središtem u istoimenom mjestu. Ovdje su, kao središte župe Kotor, dolazili biskupi fra Matija Delivić i fra Pavao Dragičević. Prvi je 1737. zabilježio da na Sokolinama ima 8 katoličkih domaćinstava i 112 vjernika, a drugi je 1744. izvijestio Rim da na Sokolinama obitavaju slijedeća katolička domaćinstva:

DOMAĆINSTVA	VJERNICI
Stuparević Stjepan	25
Marković Ivan	11
Jakić Petar	4
Jakić Mato	20
Zeba Grgo	15
Zeba Ivo	9
Barčić Anto	6
Lučić Grgo	7
	97

Dvadesetak godina kasnije stanje se neznatno promjenilo s obzirom na broj vjernika, ali više nema nekih obitelji, a pojavljuju se druge. Godine 1868. stanje je bilo:

DOMAĆINSTVA	VJERNICI
Stuparević Grgo	35
Zebić Marko	7
Zebić Mijo	8
Zebić Mato	10
Dorić Grgo	8
Marković Grgo	8
Bilobarković Ivo	35
	111

Do godine 1815. broj domaćinstava porastao je na 22, a vjernika na 189. Od sredine 19. stoljeća kao dijelovi Sokolina pojavljuju se Bilobarkovići, Brdo, Krčevine, Matijevići i Zebe. Prema popisu iz 1871. godine na Sokolinama su obitavala slijedeća katolička domaćinstva:

DOMAĆINSTVA
BILOBRK Grge i Martina
DOMIĆ Ive
KOLAUZ Ivana i Joze
NIKOLIĆ Josipa
PEULA Lovrina i Marka
ŠARKIĆ Luke
MAJSTOROVIĆ Ive
MATIEV Stipe
MATIEVIĆ Jozе, Luke i Pile
ŠIPURA Tome
ŠIPURIĆ Antuna i Ive
ZEBA Loše, Marka i Stipe

Pedesetak godina kasnije na Sokolinama žive slijedeća katolička domaćinstva:

Antunović, Bilobrk, Grgić, Kalauz, Lovrenović, Matijević, Nikolić, Peula, Šipura i Zeba. Godine 1979. na Sokolinama su obitavala 54. katolička domaćinstva:

Abramović (2), Antunović (2), Bjelobrk (3), Grgić (20), Kalauz (2), Lovrenović (5), Matijević (5), Peula (5), Škrobić (1), Šipura (3) i Zeba (6).

S. Kovačić, Katolici u kotorvaroškom kraju, Svjetlo riječi, Sarajevo, 1989., str. 127.-129

Banjalučki trapisti (1)

Ove godine navršava se 140 godina od dolaska prvih trapista u Delibašino selo kod Banjaluke i 100 godina od smrti osnivača samostana Marija Zvijezda oca Franza Pfannera. Ove godišnjice povod su da se opet progovori o njima i njihovim velikim zaslugama za sveukupni razvoj Banjaluke i njenog kraja. Nažalost, riječ je o zaslugama koje su proteklih desetljeća premalo vrednovane i zaboravljene

Dolazak trapista

Prva misao koja se kod mnogih još i danas javlja na spomen riječi trapist jest čuveni trapiski sir i pivo. Ostade također izreka u narodu: "Šuti k'o trapist." Drugi opet o njima znaju tek toliko da žive strogim životom unutar svojih samostana, nikada ne govore i sl. Legenda ide dalje i kazuje da trapisti cijeli život spavaju u mrtvačkim kovčezima, a kod međusobnih susreta pozdravljaju se riječima: "Memento mori!" (Sjeti se da ćeš umrijeti!)

No, tko su doista trapisti?

Red pod takvim imenom ne postoji u Katoličkoj crkvi. Ime su dobili po čuvenom francuskom samostanu La Trappe, iz kojeg je sredinom 17. stoljeća krenula reforma cistercijskog reda, koja je željela vratiti se na nekadašnju strogu disciplinu iz vremena svetog Bernarda. Službeno se nazivaju Ordo Cisterciensis Strictioris Observantiae (OSCO) - cistercički red strožeg opsluživanja. Ipak, ime trapist je ostalo, pa se i oni njime služe. Uz kartuzijance, reformirani cisterciti (trapisti) spadaju u najstroži red u Katoličkoj crkvi. Opslužuju pravilo života svetog Benedikta, koje glasi: "Moli i radi" - "Ora et labora". Izolirani su od svijeta, puno mole, bave se manualnim radom, šute, skromno se hrane, ribu i meso nikad ne jedu.

Članovi trapističkog reda su svećenici i braća laici. Svećenike se oslovjavalo s "otac" ili "pater", a braću s "časni brate". I jedni i drugi u red ulaze nakon stroge priprave - dvogodišnjeg novicijata (kušnje). Nakon novicijata kandidat najprije polaže privremene zavjete, a nakon toga vječne. Zavjetovanik polaže zavjete: poslušnosti, siromaštva, čistoće (celibata) i stabiliteta (doži-

votne vjernosti svome samostanu). Na čelu samostana redovito se nalazi opat, a njega zamjenjuje prior i subprior. Ukoliko samostan nema opata, onda njime upravlja superior.

Velečasni Wendelin Pfanner

Jedan od takvih rodio se 21. rujna 1825. u Langenu kod Bregenza u Voralbergu, kao sin siromašnih roditelja. Na krštenju je dobio ime Wendelin. Pučku školu završio je u rodnom mjestu, pet razreda latinske škole (gimnazije) u Feldkirchu, a šesti razred humaniora kod isusovaca u Innsbrucku. Filozofiju je završio u Padovi. Odlučuje se za svećeničko zvanje i u Brixenu upisuje bogosloviju 1846. godine. U to vrijeme poboljjava i bolest ga sprečava u nakani da podje u misije. Za svećenika je zaređen 28. srpnja 1850. godine. Velečasni Wendelin postaje župnik u Haselstaudenu i tu ostaje devet godina. Zdravstveno stanje mu je neprestano bilo loše te je često pomiclao na smrt. Kupio je sebi grobnicu, uvjeren da neće dugo živjeti. Njegov biskup ga je 1859. godine posla u Zagreb za isповjednika milosrdnih sestara svetog Vinka Pauskog, koje su bile iz njemačkog govornog područja. Ujedno je vršio i službu dušobrižnika kažnenika u Lepoglavi. U to vrijeme putovao je po Italiji i razmišljao o tome da se povuče u neku redovničku zajednicu. Smrt je ionako blizu i treba se za nju pripraviti! Samostan je bio idealno mjesto za skori susret sa smrću.

Godine 1862. velečasni Wendelin susreće u Zagrebu dvojicu belgijskih trapista i od njih saznaje detalje o redu kojem pripadaju. Ovaj susret je bio prekretnica u njegovu životu. Kocka je bačena! Odlučuje ući u trapistički red. Odmah piše molbu

Franz (Wendelin) Pfanner

svome biskupu, u kojoj moli dopuštenje za odlazak, a i pismo trapistima u njemačkom samostanu Mariawald kod Heimbacha, u kojem moli primitak u njihov red. U iščekivanju odgovora odlazi na hodočašće u Jeruzalem, odnosno u Svetu zemlju. Usput posjećuje Aleksandriju, Kairo, egipatske piramide, Suez i Carigrad. Vraća se ponovno u Zagreb i čeka.

Za velika djela potrebni su veliki ljudi-Velečasni Wendelin postaje trapist

Kad je nakon višemjesečnog iščekivanja dobio pozitivne odgovore na svoje molbe, on napušta Zagreb i sestre milosrdnice, te odlazi u Mariawald. Oblaći redovničko odijelo 9. listopada 1863. i dobiva redovničko ime Franz. Konačno je našao mjesto na kojem može mirno čekati smrt, koja mu se, bio je uvjeren, približavala sve brže i bliže.

No, ulaskom u samostan Mariawald za Franza počinje novi život i to u doslovnom smislu.

Priredio: mons. Ivica Božinović

Naime, fizički rad, kretanje na čistom zraku i skromna samostanska ishrana doprinijeli su tome da on ubrzo potpuno ozdravi. Više nije poboljevao, niti razmišljao o skoroj smrti. Čini se da su orlu krila ponovno narasla!

U samostanu je imenovan zamjenikom starještine i uložio je veliki trud u podizanje ekonomije. Ali, o. Franz nije bilo lako pratiti. Išao je uvijek najmanje dva koraka ispred ostalih. Čini se da su za njega stroga redovnička pravila bila pre malo strogaa! Poglavar reda, opat iz Ölenberga, dom Efrem, prigodom vizitacije samostana Mariawald nazvao je o. Franza "austrijskim kaplarom".

Pokušaji osnutka novog samostana

U samostanu je došlo do nesuglasica među braćom, te poglavari odlučiše o. Franza poslati u Ugarsku s nakanom osnivanja nove trapističke naseobine. Dozvola za putovanje izvan samostana glasila je: "Poslan je s bratom Zaharijom u Ugarsku da potraži mjesto za novu naseobinu 23. srpnja 1867. godine." Njih dvojica imala su tri mjeseca na raspolaganju za ovaj posao.

Pokušaj osnivanja novog samostana u Mađarskoj nije uspio.

O. Franz tada ponovno dolazi u Zagreb i nastanjuje se kod sestara milosrdnica. Odatile putuje po cijeloj Hrvatskoj u nadi da će pronaći prikladno mjesto za samostan. U međuvremenu mu je istekla dozvola za izbivanje iz samostana. Prior iz Mariawalda produžio mu je dozvolu, a onda je uslijedio novi šok za njega. Naime, njegov vrhovni poglavavar, opat dom Efrem, mu u jednom pismu zabranjuje povratak u bilo koji trapistički samostan i preporučuje mu da se vrati među dijecezanski kler. U istom pismu obećavaju mu pomoći u pronalasku biskupa, koji će biti voljan primiti ga. Otpušten iz reda, zar je moguće?! Grom iz vedra neba! Kako dalje?

Nakon savjetovanja s nekim dobrim poznavateljima crkvenog prava, o. Franz odluči žaliti se u Rim. S dvojicom subraće odlazi u Rim, gdje im se kasnije pridružuje i br. Zaharija. Tu ostaju sedam mjeseci.

Kad je papa Pio Deveti saznao za njemačke trapiste, povjeri im obnovu porušenog i zapuštenog cistercitskog samostana Tre fontane u Rimu. Bilo je to mjesto mučeničke smrti svetog Pavla. O. Franz je sa svojom subraćom vrijedno radio i nakon kraćeg vremena počeli su stizati i prvi hodočasnici prigodom proslave 1800. obljetnice smrti svetih Petra i Pavla.

Radeći u samostanskom vrtu, jednog dana pružio je kroz ogradu komad kruha nekom prosjaku, koji mu je rekao: "Što radite ovdje uzalud, radije idite u Tursku, tamo ima više posla nego u Rimu!" San ili java?! O. Franz se kasnije toliko puta sjetio ovog prosjaka.

Nakon Uskrsa 1868. godine samostan je već bio toliko obnovljen da se u njega mogla naseliti redovnička zajednica. Iz raznih samostana došla su nova subraća, većinom Francuzi. Novi poglavavar samostana postao je Francuz. Opet problemi! Nije lako slijediti o. Franza, koji postaje sve nestrljiviji jer se njegov slučaj sporo rješava. Vidi da ovdje neće moći ostati, a ne zna kako i kamo dalje.

Napokon dobiva dozvolu za putovanje, kao i za osnivanje novog samostalnog samostana u slaven-skim zemljama Austrije. Ostao je trapist! Roma locuta, causa finita! (Rim je progovorio, prijepor je svršen!) Pobjedio je! Sav sretan napušta Rim i s dvojicom braće ponovno dolazi u Zagreb negdje u kolovozu (augustu) 1868. godine.

U Zagrebu Hrvatskom saboru podnosi molbu, u kojoj traži odobrenje za osnivanje novog samostana. U to vrijeme tiskao je na njemačkom "Pro memoria" o trapistima, koju je slao

oko u nadi da će njome uvjeriti crkvenu i društvenu javnost u važnost svoga projekta. Tu je iznio povijest trapističkog reda, njihov način života i rada. Naglasio je da trapisti nikome neće biti na teret jer nisu prosjački red, nego se izdržavaju vlastitim radom. Ne bave se politikom, jer su strogom šutnjom odijeljeni od svijeta. Ne bave se dušobrižništvom. Svojim uzornim vođenjem gospodarstva mogu poučiti mnoge oko sebe. Izrazio je nadu da će trapisti biti rado primljeni u Hrvatskoj.

No, nakon žučnih rasprava Hrvatski sabor je na svojoj sjednici održanoj 14. travnja 1869. godine odbio molbu o. Franza. Još jedan poraz! Kamo dalje?!

U to vrijeme dobi on vijest da u Donjoj Štajerskoj vlada prodaje jedan ukinuti samostan. Otputovao je tamo i razgledao zgrade. Nije mu se svidjelo ono što je video, ali očito više nije imao kamo. U Grazu je pregovarao s državnim vlastima, koje ga uputiše u Beč. U Beču dobi negativan odgovor. Opet!

Vratio se u Zagreb i ponovno nastanio kod milosrdnica. Tu susretne jednog slavonskog svećenika i ispriča mu svoje brojne neuspjehe. Ovaj mu protumači da je odnedavno na snazi zakon koji dopušta i kršćanima kupovinu zemljišta u Turskoj. O. Franz ugleda novu šansu koju ne smije propustiti. Odmah je reagirao tako što je najprije uspostavio vezu sa župnikom u Staroj Gradišci, a koji mu obeća poći s njime.

Nastavit će se

Niče nova crkva u Dobrinji

Trinaest godina nakon kanonskog osnivanja župe sv. Franje Asiškog na Dobrinji, najmlađe župe na području Sarajeva, povjerene na upravljanje franjevcima Bosne Srebrenе, i nakon mnogobrojnih problema koji su proizašli kroz minulo vrijeme oko lokacije i raznih dozvola i suglasnosti, konačno je započeta gradnja župne crkve i pastoralnog centra, u sklopu kojega će biti i pučka kuhinja Kruha sv. Ante. Valja napomenuti da je Dobrinja pogranično područje između dva entiteta koje je uvelike stradalo za

vrijeme minulog rata kada je i okupljena jedna jezgra vjernika oko fratara koji su duhovno i pastoralno skrbili za to područje. Župa danas broji oko 300 obitelji s tendencijom doseljavanja mlađih zbog povoljnosti cijene stanova. Sve do 2005. godine vjerski i karitativni život se odvijao u centru Dobrinje u prostorijama nekadašnje Jugoplastike. Od 2005. župa je preselila u atomsko sklonište na Dobrinji 3. U sklopu župe djeluje i pučka kuhinja Kruha sv. Ante, koji je uređio sve potrebe prostorije i brine o

finansiranju cjelokupnog prostora.

Crkvu i župnu kuću je projektirao poznati sarajevski arhitekt i akademik gđin Ivan Straus. Građevinska dozvola je dobivena polovicom mjeseca listopada 2010. godine i odmah je potpisana ugovor s firmom iz Kiseljaka „Gradnja“ doo, koja izvodi prvu fazu građevinskih radova, a nadzor nad gradnjom prati firma „IDEA“ iz Sarajeva, koja je i napravila svu potrebnu dokumentaciju za izvedbeni projekt.

Za sada je planirano izvođenje građevinskih radova uključujući i krovnu konstrukciju te osnovne vodo i elektroinstalacije. Okvirni plan završetka predviđenih radova je 10 radnih mjeseci. Uz pomoć općinskih vlasti općina Novi Grad i Centar i prilozima te ušteđevinom župljana kroz minulo vrijeme, osigurana su sredstva od 5% za avans predviđenih radova.

Ovim putem molimo sve dobro-namjerne pojedince i institucije da nam pomognu oko ovoga projekta kako bi ova mala ali hrabra župna zajednica dobila adekvatan prostor za bogoslužje i pastoralne aktivnosti. Unaprijed zahvaljujemo na svakom vašem daru uz trajnu obvezu sjećati vas se u našim molitvama.

Fra Pero Karajica

Predsjednik Ivo Josipović u posjetu

Predsjednik je u pratnji državnih službenika Republike Hrvatske, predstavnika političkih stranaka Republike Hrvatske, predstavnika Udruga izbjeglih i prognanih građana BiH, te nekoliko hrvatskih gospodarstvenika posjetio grad Jajce.

Po programu su Predsjednik i njegova pratnja prvo imali sastanak s jajačkim političarima i gospodarstvenicima u hotelu „Turist 98“. Zatim je Predsjednik, u dječjem vrtiću „Bare“ povodom blagdana sv. Nikole, djeci dijelio darove.

Kao krunu svog posjeta Jajačkom kraju, predsjednik Josipović, je pohodio naše drevno svetište sv. Ive u Podmilačju. Oduševljen svetištem kao i pukom koji ga je dočekao Ivo Josipović je, u Spomenicu župe

Podmilačje, upisao: „Ova župa ima veliku ulogu u životu Jajca i cijele BiH. Povijest nas uči da su fratri očuvali hrvatski duh i uspješno radili na suradnji s drugim narodima i vjerama.“

Nadam se da će obnova i izgradnja ovdašnjih sakralnih objekata župu učiniti još važnijim promicateljem duhovnosti“.

Fra Zoran Mandić

"FRAMA - Podmilačje"

Malonogometna momčad FRAMA – Podmilačje sudjelovala je kao jedini gost iz BiH na jakom turniru koji se igrao 4. prosinca u Kapfenbergu u Austriji.

Ovaj turnir ima 15-godišnju tradiciju i okuplja sve hrvatske momčadi u Austriji koje se bave malim nogometom. Turnir je jedna od rijetkih manifestacija iseljenih Hrvata u Austriji i može se pohvaliti tolikim godinama uspješnoga postojanja. Velika je zainteresiranost za ovakav vid druženja, a i potrebe su velike. Našim ljudima u inozemstvu sve više nedostaje zajedništva, a rijetki su i oni koji su ga spremni stvarati. Zato HAŠK-u Kapfenberg na čelu s njihovim predsjednikom g. Markom Laštrom treba odati veliko priznanje i poželjeti još mnoge godine uspješnog rada njegovih vrijednih članova. Članovi i podupiratelji ovog kluba su i naši Jajčani Rajko Benda i Ivo Glavaš te Kotorvarošanin Jako Jelušić koji su nas u svojim domovima ugostili tri dana našega boravka u Austriji.

Zahvaljujući njihovu zalaganju i pozivu naša momčad je po prvi put imala priliku nastupiti na nekom turniru izvan granica BiH. Sponzor naše momčadi bila je firma Ivić-Kostreš iz Beča. Nadamo se da smo postignutim rezultatom opravdali povjerenje domaćina i sponzora i da ćemo imati još prilika za druženje uz sport.

Raspored natjecanja na ovom turniru je bio prilično naporan, jer je sve susrete trebalo odigrati u jednom jedinom danu. Prijavljeno je bilo 17 momčadi. Prvo se razigravalo po skupinama da bi u drugi krug natjecanja ušli prvoplasirani i drugoplasirani iz svake skupine. Mi smo igrali u skupini od 5 momčadi pa smo već u prvom krugu natjecanja imali odigrati četiri utakmice. Dvije smo pobijedili i dvije remizirali što je bilo dovoljno za ulazak u četvrtfinale. U četvrtfinalu nas je čekao jedan od favorita ovog natjecanja NK Zagreb iz Beča. Hrabro smo odigrali i zasluzeno pobijedili rezultatom 2:1. U polufinalu smo

igrali s ekipom Bešpelj - Cafè Dano. U regularnom dijelu natjecanja bili smo izjednačeni te je susret završio neriješenim rezultatom 1:1. U izvođenju sedmeraca naša momčad je bila uspješnija i otišli smo u finale. Bešpeljani su osvojili treće mjesto pobijedivši momčad Aktiv Putz rezultatom 2:1, a mi u finalu izgubili od ovoga puta bolje, spremnije i sretnije momčadi NK Graničar iz Beča rezultatom 3:0.

Pobjedu smo proslavili večerom i zabavom u organizaciji HAŠK-a Kapfenberg. Nama kao gostima sve na ovoj večeri je bilo besplatno. Piće cijeli dan u dvorani u kojoj su se odigravala natjecanja nam je otvorenim računom platilo g. Perak rodom iz Daljevca.

Sve u svemu prezadovoljni smo: dugo će se još čekati da dvije momčadi iz Jajca na ovom natjecanju dobiju nagrade. Nagradu je još dobio i naš Tomislav Štrkalj koji je proglašen najboljim golmanom turnira.

fra Vinko Jelušić, kapelan

Blagdan sv. Lucije u Gdinju

I ove je godine u župi Gdinj na otoku Hvaru 13. prosinca svečano proslavljen blagdan sv. Lucije. U nazočnosti više od jedne trećine župljana ove male otočke župe euharistijsko slavlje u crkvi sv. Lucije predvodio je župnik fra Augustin Tomas, a suslavio je župnik župe Sućuraj fra Stipo Marčinković. Župnik Tomas je istaknuo da je sv. Lucija zaštitnica očiju; zaštitnica tjelesnog i duhovnog vida čija nam je ispravnost danas iznimno potrebna. Liturgijsko pjevanje predvodili su pučki pjevači župe Gdinj. *

Prije misnog slavlja predvoditeljica liturgijskog pjevanja Jozefina - Sonija Čurin pročitala je životopis sv. Lucije u kojem piše da je rođena od ugledna i plemenita roda u gradu Sirakuze na otoku Siciliji. Zbog svoje vjere i uvjerenja i obrane kršćanskih vrijednosti, osobito djevičanstva, žrtvovala je svoj život za vladavine rimskih careva Dioklecijana i Maksimilijana 13. prosinca 305. godine. Pokopana je u Sirakuzi gdje je malo godina kasnije nad njezinim grobom

podignuta veličanstvena crkva njoj u slavu.

U vrijeme najkrvavijih progona kršćana kao kršćanku rimskim vlastima prijavio ju je njezin mladić komu je odbila biti zaručnica. Mučio ju je i odsijecanjem glave ubio rimski upravitelj Sirakuze Paskazije. Neki životopisci kažu da je prigodom mučenja sv. Lucije u nastupu bijesa zapovjedio da joj se iskopaju oči. Na temelju toga i zbog njenog imena koje znači svjetlost, vid, kršćani su počeli častiti sv. Luciju kao zaštitnicu očinjeg vida. Najstarije slike prikazuju je kako na pladnju drži dva oka. Po tom simbolu ona se razlikuje od ostalih kršćanskih

djevica-mučenica.

Za blagdan sv. Lucije u njenu crkvu iz župne crkve sv. Jurja u Gdinju donosi se njena oveća slika koju je prije stodvije godine naslikao Austrijanac Josef Obleitner. Tijekom vremena slika je bila znatno oštećena pa ju je restaurirala Mirjana Radovanović iz Hvara. U župi Gdinj u kojoj je danas samo oko stotinjak vjernika, ima jedanaest starih kamenih crkava, crkvice i kapelica što govori o velikoj i dubokoj vjeri u ovim krajevima u minulim vremenima. Jedna od crkvice je crkva sv. Lucije iz 15. stoljeća.

*(Župnik Tomas je u svom govoru napomenuo kako su kod njega u listopadu prošle godine počeli veliki problemi s desnim okom koje je djelomično bilo iskočilo iz kućišta. Stoga je sve oko sebe vidio u duplim slikama. Liječnici nisu uspjeli dokučiti uzrok problema. Župnik je s puno vjere i nade molio sv. Luciju za pomoć.

Ove godine oba oka potpuno su mu zdrava.)

Gdinj, 13. prosinca 2010

Stipo Marčinković

Hvarska biskupija podupire Bosanske Hrvate

Na božićnom primanju kod hvarsко-bračko-viškog biskupa Slobodana Štambuka 22. prosinca u Hvaru među nazočnima bio je i župnik župe Žeravac u općini Derventa u bosanskoj Posavini fra Ivan Ćurić, kojemu je biskup Štambuk i ove godine predao dar svećenika i vjernika svoje biskupije u iznosu od tridesetak tisuća kuna. Župnik Ćurić, zahvalivši biskupu Štambuku, svećenicima i vjernicima Hvarske biskupije, rekao je: « Hrvati u BiH imaju konačno samo dva prava ili samo dva izbora - opstati ili nestati. Mi smo u župi Žeravac obnovili uništenu župnu kuću. Na mjestu do temelja srušene župne crkve počeli smo graditi novu župnu crkvu po projektu poznatog arhitekta Zlatka Ugljena. Puno radimo i na obnovi obiteljskih kuća. Vaša pomoć i pomoć svećenika i vjernika Vaše biskupije kamen su temeljac u započetoj izgradnji nove župne crkve u Žeravcu i snažni signal prognanim

župljanim moje župe da se vrate u svoju župu. » Žeravački župnik fra Ivan Ćurić pozvao je biskupa

Štambuka, svećenike i vjernike Hvarske biskupije na pro-slavu 150. obljetnice župe Žeravac 2012. godine.

Stipo Marčinković

Sveti Nikola

Sveti Nikola jedan je od omiljenijih kršćanskih svetaca. On je svetac zaštitnik pomoraca, trgovaca, putnika, ribara, zaručnika... i sva djeca radosno iščekuju njegov blagdan.

Priča nam kaže da je sv. Nikola živio u davnina vremena u šumi, pored jednog sela gdje su živjela i bogata i siromašna djeca. Bogata su bila jer su

imala roditelje koji ih vole, dostatno hrane i prijatelje. Ali nisu imala igračaka a ni obuće. Samo jedan par čizmica. Ipak su djeca vrijedno svaki dan čistila i pazila svoje čizmice, a na Nikolin imendan bi ih posebno lijepo ulaštila i stavila u prozor. A Nikola bi navečer prolazio i u svaki prozor u kome je bila lijepa čizmica stavio bi jednostavnu drvenu igračku koju je

sam napravio. Ali, godine su prolazile i Nikola je bivao sve stariji. Više na svoj imendan nije mogaoći u selo i donositi igračke, a mame nisu htjele da im djeca budu tužna ako ujutro nađu praznu čizmicu. I zato je svaka mama u tom malom selu stavila u čizmicu ono što je našla u kući. Kako su bili siromašni, to su bile jabuke, orasi, bomboni zamotani u šarene papiriće. A djeca su se probudila i bila sretna jer su već imala igračaka od Nikole, a slatkiši su ih razveselili.

I našoj djeci došao je s darovima sveti Nikola. Jest da je malo poranio pa se 5.prosinca pojavio u našoj vjeroučnoj dvorani sa svojim anđelima i svoj djeci podijelio darove. Na sva pitanja svetog Nikole djeca su imala spreman odgovor, da su dobri i poslušni, da slušaju roditelje, čak su najhrabriji i izmolili nekoliko molitvica. Sv. Nikola je žurio da stigne obići i drugu djecu. Naravno, bio je tu i Krampus koji je podijelio i nekoliko šiba onima neposlušnim. Poželjeli smo sv. Nikoli sretan put a on je obećao da će doći i iduće godine s darovima za one dobre i poslušne.

Viki

Naši darovatelji

Za vrijeme fra Antinog boravka u Austriji u pokrajini Vorarlberg na Nikolinjskoj zabavi s koje je prilog išao za potrebe Kotorvaroške župe prikupljeno je 2050Eur i 100CHF. Fra Anto je dobio na ruke od onih koji nisu iz Kotor Varoša 450Eur i 10CHF. Naknadno su svoje darove dali slijedeći:

Za crkvu Kotor Varoš

1.	KLARIĆ JOZO ANTE (PLITSKA)	100 CHF
2.	MARKO I JULIJANA TOPALOVIĆ	100 Eura
3.	IVO I LUCA IVIĆ	100 Eura
4.	MARKO JELUŠIĆ (PUPIN)-PERCA	100 CHF
5.	ILIJA GRGIĆ MARKANOV-TANKIĆ	100 CHF
6.	MIŠKIĆ ANTO (KOSTREŠE)	100 CHF
7.	LUCIJANO MARIĆ-BILČANSKI ZET	100 CHF
8.	OBITELJ IVICE MARIĆ	100 Eura
9.	HŠD RHEINTAL-BALGACH-CH	100 CHF

Za crkvu Vrbanjci

1.	KLARIĆ JOZO ANTE (PLITSKA)	100 CHF
2.	JOZO ZEBA	100 CHF
3.	IVICA PILIČIĆ NIKIN	100 CHF
4.	MIRO PILIČIĆ NIKIN	100 CHF
5.	ANTO PILIČIĆ NIKIN-ŠIŠKO	100 Eura
6.	MARKO PILIČIĆ ŠIŠKOV	100 CHF
7.	MARKO ČOLIĆ	100 CHF

Za Glasnik Kotorvaroškog kraja

1.	KLARIĆ JOZO ANTE	20 CHF
2.	HŠD RHEINTAL-BALGACH-CH	100 CHF

U Kruh Svetog Ante

1.	ILIJA ANDRIJEVIĆ	100 Eura
----	------------------	----------

Svim darovateljima od srca HVALA i od Boga nagrada.

Imena i imendani

Cecilija – je latinsko ime (Caecilia). Riječ caecilius je umanjenica i povezuje se s riječju caucus, slijep. Drugi tumače da je ime Caecilia složeno od dvije riječi: caeli lilia, što znači nebeski ljiljan(i). U nas u oblici ovoga imena još Ceca, Cica, Cija, Cilka, Cilia... U Engleza je Cecily (pa i muški oblik Cecil), a skraćeno Sissy, Celia, Sheila. U Francuza Cecile i Cicile. U Nijemaca Cacilia, Zizilie, Cilly.

Spomendan je svete Cecilije 22. studenog. Ona je zaštitnica (crkvene) glazbe i glazbenika pa njezin lik često nalazimo na orguljama ili u njihovoj blizini. Prikazuje se (tek od 15./16. stoljeća) i s drugim instrumentima; a već otprije s knjigom, palmom i dubokom ranom na vratu. Štuje se i kao zaštitnica pjesnika, graditelja orgulja i glazbenih instrumenata.

Ceciljin je život ispričan legendom. Bila je kćerka rimskog patricija, kršćanski odgojena. Živjela je u 3. stoljeću. Nakon vjenčanja s plemićem Valerijanom otkriva mužu da je položila zavjet djevičanstva, moleći ga da taj njezin zavjet poštuje. Valerian pristaje uz uvjet da i on može vidjeti anđela za kojeg je

Cecilija tvrdila da nad njom bdije. Ona Valeriju pošale papi Urbanu, koji se s mnogim kršćanima krio u katakombama. Tu se i Valerijan obratio na kršćanstvo, a kad se vratio Ceciliji zapazio je do nje anđela, kako u ruci drže dvije cvjetne krune. Onu od ljiljana položio je na Cecilijinu glavu, a drugu, od ruža, na Valerijanovu. Odsad je Valerijan s bratom Tiburcijen, koji se također pokrstio, širio kršćanstvo i tako izazvao bijes rimskog upravitelja, koji ih obojicu daje pogubiti. Ceciliju je u prvi mah poštedio, nadajući se domoći njezina velika bogatstva. Kad je ona to odbacila, pokušao ju je zadaviti. Budući da je čudom ostala neozlijedena, upravitelj šalje krvnika da joj odrubi glavu. Ovaj je to tri puta pokušao, no samo joj je ozlijedio vrat. Cecilija živi još tri dana i za to vrijeme sve svoje imanje podijeli siromasima.

Smatralo se da je Cecilija za svojega života bila toliko bliska nebu da je mogla čuti anđeosko pjevanje. Znala je, nastavlja legenda, svirati na svakom glazbalu. No i rana na vratu može se povezati s (ne)mogućnošću slavljenja Boga glasom. – Legenda zapravo sintetizira mnoge kršćanske vrednote: djevičanstvo, obiteljski odgoj, karakternost, brigu za siromasne, stalnost u vjeri, duboku pove-

zanost s Bogom i druge. Tako Ceciljin lik ne podsjeća samo na vrijednost crkvene glazbe nego na mnogošta više.

Celestina – (Tina, Tinka, In; u muškom rodu Celestin) izvire iz latinske riječi caelestina – koja je nebeska, odnosno od pridjeva caelestis – nebeski, božanski, divni. Slično je i ime Celina (Celka, Cela, Inka, Lina), prema latinskoj riječi

Imendani Celestine i Celine vežu se uz svetog Celestina V (1215.-1296); pape; u kalendaru je 19. svibnja. Taj je sveti Celestin (točno Petar celestin) živio strogim pustinjačkim životom u brdima nedaleko od Rima. Zbog neporočna života izabrali su ga za papu, ali je on ubrzo uvidio da takva služba nije za njega. Poslije četiri mjeseca odrekao se časnoga bremena. Kanio se vratiti u svoju pustinjsku ćeliju, molitvi i pokori, no ljudska zloba i sam njegov nasljednik prirediše mu mnoge gorke trenutke: progonstvo i tamnovanje u dvoru Fumone kod Anagnija (75 kilometara istočno od Rima).

Još je jedan papa i svetac istog imena: Celestin I. Upravljao je Crkvom od godine 422. do 432. i nastojaо je očistiti od pelagijanizma i semipelagijanizma (tadašnjih krivo-vjerja), napose u Engleskoj, Irskoj i Galiji. Spomendan mu je 6. travnja.

Nastavit će se...

Piše: fra Juro Marčinković

Jačanje imun sistema ljekovitim biljkama

Pitanje: Čim nastupi zima ili loše vrijeme, ja sam podložna raznim prehladama, smetnjama i bolestima. Liječnik mi je rekao da je to radi toga što je slab moj imun sistem. Nazalost, ja sam alergična na lijekove koji bi možda mogli pojačati moj imun sistem. Citam redovito Vaše članke, jedva čeka kada će izići novi broj Hrvatskog vjesnika u kome se nalazi Vas članak i uvjerenja sam da mi Vi možete pomoći. Koje ljekovite biljke su najbolje za jačanje moga imun sistema. S.A. Melbourne,

Odgovor: Naš imun sistem je jedna mreža koja je teška oko 2 kg i koja se sastoji od dijelova naših organa i specijaliziranih ćelija. Ako imun sistem oslabi onda virusi, bakterije i gljivice imaju slobodan put i proizvode u našem tijelu prehlade, upale i razne teške bolesti. Obrambene ćelije i tvari protiv djelovanja virusa, bakterija i gljivica se proizvode u slezeni, thymus žljezdi i koštanoj moždini (srži). Da bi se pojačao imun sistem mora se jesti dosta vitamina, minerala i osnovnih elemenata. Osobito je važan vitamin C (koji se naziva i Ascorbin kiselina), kojeg naše tijelo ne proizvodi, nego ga mora uzimati preko hrane. Njega ima osobito mnogo u brokoliju, limunu i peršunu. Dnevna doza je oko 100 mg. Pušači moraju uzimati najmanje 150 mg. U vrijeme prehlada i zime dnevna doza mora biti oko 500 mg. Isto tako mora se mnogo kretati. Preporučuje se svaki dan najmanje 45 minuta brzog hodanja, plivanja, voženje bicikla itd.

Uz redovito kretanje i vitamin C, mnoge biljne ljekovite tvari daju našemu imun sistemu snagu i

pomažu mu da odbrani naše tijelo od prehlada, upala i raznih bolesti. Ovdje navodim najvažnije ljekovite biljke:

Šipak (Rosa canina): Slatkotiseli plodovi divle ruže sazrijevaju u jesen i tada se sabiru. Oni su puni vitamina C, provitamina A i flavonida koji stabiliziraju vitamin C. Od plodova se pravi čaj ali isto tako marmelada i pekmez. **Echinacea purpurea:** Ova biljka nema hrvatskog imena, porijekлом je iz Sjeverne Amerike, vrlo je raširena biljka u Europi, i zato je navodim samo latinskim imenom. Ona je jedna od najboljih ljekovitih biljaka koje jačaju imun sistem a u isto vrijeme uklanja i sprečava sve infekte, jer uništavaju virusе, bakterije i gljivice. Osobito je djelotvorna kod uklanjanja herpesa, ozeblina, infekcija kože kao akne, smetnja kod dišnih organa, alergija kod astme i peludne hunjavice.

Piskavica (Trigonella foenum-grecum): Već su je upotrebljavali stari Egipćani. Danas je znanstveno ispitana i zna se da među mnogim ljekovitim tvarima ima osobito mnogo vitamina A, B1 i C, koji imaju odlučujuću ulogu u jačanju imun sistema. Osobito uklanja groznici i kašalj a vanjski upotrebljena sprečava ispadanje kose, kosa ponovno naraste i ojača. Trudnice je ne smiju piti.

Crvena djetelina (Trifolium pratense): Osim što jača imun sistem, sadrži vrlo mnogo vitamina C, ima vrlo mnogo eteričnih ulja i kiselina te biljni hormon estrogen.

Čaj od cvjetova crvene djeteline pojačava rad jetre i žuči, pojačava probavu i stolicu. Čaj je osobito djelotvoran kod jakog kašla

Konopljuša (Eupatorium cannabinum): Nju su osobito koristila plemena Indijanaca u Sjevernoj Americi, a kod nas je malo poznata njena ljekovitost. Njeni ljekoviti sastojci uništavaju osobito virusе i bakterije pa čak i najteže virusе i bakterije. Osobno smatram da je ovo najljekovitija biljka protiv svih prehlada i gripe.

Peršin (Petroselinum bortense): Syježi listovi peršina sadrže osobito mnogo vitamina A, C i E, koji štite ćelije imun sistema i uništavaju agresivne slobodne radikale. Osim toga u njemu se nalazi veoma mnogo željeza i flavonoida. Željezo poboljšava obnovu krvi, flavonoidi sprečavaju upale. Jedenjem u salati i jelima, ili pijenjem čaja od sjemenja, koriđenja ili listova peršina pojačava se izmjena tvari u našem organizmu a sve nepotrebne naslage i otpadi se preko bubrega i mokraće uklanjuju iz organizma.

Hmelj (Humulus lupulus): Stres i premalo spavanja umanjuju snagu imun sistema u ovoj situaciji najviše pomažu ljekoviti sastojci hmelja. Oni umiruju nerve, stvaraju stanje opuštanja i pojačavaju spavanje. Sto je odlučujuće za zdravlje našeg organizma.

Ocanica (Erophasia rostkoviana): Osim velike sadržine vitamina C, ova ljekovita biljka ima i vrlo mnogo Aucubina, koji uništava bakterije i sprečava upale. Uvarak ocanice je osobito djelotvoran kod upale nosne šupljine i sinusa. Poznatije je njegovo djelovanje kod upale očiju, očnih kapaka i ječmenca (gnojne upale žlijezde lojnice na vjeđama).

Češnjak ili bijeli luk: Pun je eteričnih ulja koja djeluju kao antibiotika. Osim toga sadrži vrlo mnogo vitamina A, B, C i E. Isto tako je veliki sadržaj u češnjaku Selena i cinka. Ljekoviti sastojci bijelog luka uništavaju bakterije i virusе, čiste crijeva od parazita, sprečavaju prehlade, upale i gripu.

Brokoli: Radi visokog sadržaja vitamina C i A te cinka, koji je osnovni element i bez kojeg nema pravog funkcioniranja imun sistema i zarastanja rana, ovo povrće bi moralno često biti sastojak naše ishrane. Ako se on redovito jede, vjerojatno neće doći do prehlada ali isto tako se umanjuje mogućnost nastanka raka.

Opasnosti za naš imun sistem

Pitanje: *Moj muž i ja već dugo godina pušimo dnevno po 2 pakunga cigareta. U zadnje vrijeme malo više pred spavanje i popijemo. Liječnik nam je rekao*

da je to opasno po naš imunološki sustav. Sto Vi na to kažete. L. O. VIC.

Odgovor: Liječnik Vam je dobro savjetovao. Jedan od najvećih štetočina za naš imun sistem je pušenje. Znanstvenici su ustanovili da se u krvi pušača nalazi mnogo više obrambenih ćelija nego kod nepušača. To znači da je konzumiranje nikotina neprestano opterećenje za naš imun sistem.

Osim toga pušenjem se u organizmu stvara velika količina opasnih slobodnih radikala. Da bi imun sistem sprječio djelovanje ovih slobodnih radikala, mora

organizam dnevno dobiti mnogo vitamina C i E. Umjesto da organizam upotrijebi vitamine, minerale i osnovne elemente za redovite potrebe, mora ih upotrijebiti za borbu protiv slobodnih radikala koji nastaju osobito pušenjem.

Alkohol u manjim količinama nije štetan. Osobito je zdravo dnevno popiti navečer pred spavanje po jednu čašu dobra crna vina ili jedno pivo. Previše trošenje alkohola slabiti imun sistem. Dokazano je znanstveno da se prevelikim konzumiranjem alkohola iz tijela nepotrebno izbacuje osnovni element cink, koji pomaže da imun sistem pravilno funkcioniра. U isto vrijeme cink jača bijela krvna zrnca u krvi, koja su zapravo " policaci tijela".

Osim pušenja i previše alkohola treba se izbjegavati negativni stres i premalo spavanja. Ovdje bih osobito naglasio, da se uslijed pušenja, previše konzumiranja alkohola, velikog stresa i premalo spavanja, u organizma pojača izlučivanje hormona Cortisol. Upravo ovaj hormon cortisol blokira rad imun sistema i tim nastaju u organizmu teške posljedice, bolesti.

Nastavit će se...

Dijamantski jubilej

Anica i Anto Topalović 4. prosinca 2010. godine svečano su proslavili 60 godina braka u hrvatskom klubu na Kenivortu. Misa zahvalnica održana je 5. prosinca u župi Svetoga Križa u Hamiltonu.

Svoje prvo DA izrekli su 25. studenom u crkvi Rođenja BDM Kotor Varoš. Budući da im je Gospodin podario lijep i dug život i mnogo djece, svoje dijamantno veselje upriličili su ovaj puta u nazočnosti djece, unučadi, praunučadi, rodbine i mnogobrojnih prijatelja. Posebnu zahvalnost duguju Mati Andrijević koji je iz Hrvatske došao da s njima podijeli ove trenutke. Daleko u tudini, od

svog rodnog kraja željeli su da ovaj jubilej obilježe u svojoj župi gdje su i rekli svoj prvo DA, ali im se želja nije ispunila. Međutim, Bogu zahvaljuju i za ovaj dar što ga provedoše zajedno.

Ovom prigodom zahvaljuju se i pozdravljaju sve Hrvate kotorvaroške doline, mnogobrojne prijatelje rasute diljem svijeta, svećenike naših župa fra Antu Šimunovića i fra Marka Bandala, kao i ostale koji su djelovali u našem kotorvaroškom kraju.

*Što mi možemo reći nego,
Anica i Anto neka Vam je sretno i
blagoslovljeno! Živjeti!*

Viki

60.
GODIŠNICA
BRAKA
Anton i Ana
Topalović
November 25. 1950

Koliko su Hrvati ekološki osvješteni?

Kakva je ekološka svijest naših potrošača o ambalažama proizvoda koje svakodnevno kupujemo? Istraživanje GfK pokazalo je da potrošači imaju razvijenu svijest o potrebi ekološkog pakiranja (mogućnost recikliranja ambalaže i prednosti korištenja papira i kartona), ali kada to traži i nešto višu cijenu za proizvod zbog materijala pakiranja, tada naglo opada zanimanje za pakiranje u ambalažu koja čuva okoliš.

Svakodnevno kupujemo proizvode koji su zaštićeni nekom ambalažom. U razvijenim zemljama potrošači sve više pažnje obraćaju na ekološko pakiranje, a Centar za istraživanje tržišta GfK nedavno je proveo istraživanje o tome kakva je ekološka svijest Hrvata.

Preko devet desetina potrošača

smatra da se materijali u koje se proizvodi pakiraju trebaju moći reciklirati. Ipak, četvrtina ih nije spremna odbiti kupnju proizvoda pakiranih u pretjerano veliku ambalažu (a takva ambalaža je dosta čest slučaj i praksa na našem tržištu). U Njemačkoj, na primjer, dvije trećine potrošača odbija kupnju proizvoda u prevelikoj ambalaži.

"Odbijanje plaćanja više cijene za ekološko pakiranje zastupljenije je

kod mlađih potrošača"

Kada ekološko pakiranje zahtjeva i nešto višu cijenu proizvoda, tada je manje onih koji prihvataju eko-pakiranje, odnosno oko 40 posto se ne slaže platiti nešto višu cijenu. Zanimljivo je da je odbijanje plaćanja više cijene zastupljenije kod mlađih potrošača (do 34 godine) i to u rasponu od 45 do 57 posto.

Deklarativno, većina potrošača se slaže da su papir i karton znatno prihvatljiviji materijal od plastike, a samo 10% smatra da je plastika podoban materijal za pakiranje. Dobiveni podaci pokazuju da svijest o ekološki prihvatljivoj ambalaži postoji, ali ju treba uspješno pretočiti u stvarnost, potaknuti proizvođače da i o tom elementu proizvoda ozbiljno razmisle i djeluju u ekološkom smjeru.

Preuzeto: Biologija.com.hr

Istine i zablude o eko proizvodnji

Ekološka proizvodnja hrane u Hrvatskoj polako izlazi iz svojevrsnog geta, premda u ukupnoj poljoprivrednoj proizvodnji, ekološka ima udio tek neznatno veći od jedan posto.

Dok se na 1,1 milijun hektara poljoprivrednih površina u Hrvatskoj uzgaja konvencionalno, ekološki se uzgaja na samo 14 tisuća hektara. No, pomaka ima, naročito od 2006. godine, kada država za ekološku proizvodnju isplaćuje nešto veće poticaje, a raste i svijest ljudi o ekološki uzgojenoj hrani.

Primjerice, još 2000. godine u Hrvatskoj je bilo samo dvoje registriranih ekoproizvođača. Godine 2006. već ih je bilo više od 300, a danas ih je gotovo 800.

Prva i osnovna zabluda kada su u pitanju ekoproizvodi jest ona da je sve domaće ujedno i ekološko. Prodavači na tržnicama nastoje prodati svoje proizvode govoreći da su ekološki, a pekare i trgovački lanci nude kruh i pecivo s prefiksima "bio" ili "eko" koji to najčešće nisu.

- Na tržnici svi govore da prodaju domaće proizvode, no domaće ne bude

baš takvo jer su ih mnogi prskali pesticidima. Velika je razlika između domaćeg i ekološkog. Domaće je u jednu ruku i puno kemije - tvrdi Damir Rosipal, jedan od najvećih hrvatskih ekouzgajivača, koji u Deževcima kraj Požege ima ekoimanje površine 105 hektara, na kojem uzgaja više vrsta voća, povrća, žitarica i domaćih životinja. O izazovima ekoproizvodnje govorio je nedavno na tribini "Istine i zablude o ekoproizvodnji" na prvom međunarodnom sajmu zdravog života

Mystic, u sklopu Jesenskog međunarodnog zagrebačkog velesajma. Slično razmišlja i Zlata Nanić, pionirka ekoproizvodnje u Hrvatskoj, koja je još 1988. godine osnovala Zrno, ekološko imanje u Habjanovcima kraj Vrbovca.

- Puno puta ljudi uzgajaju za sebe na jedan, a za tržiste na drugi način. Jednom je jedan gospodin na televiziji čak priznao da više puta prska krumpir protiv zlatice, ali da ga za sebe uzgaja sasvim drugačije jer je svjestan da kemijsko tretiranje nije dobro - ispričala je na tribini vlasnica Zrna.

Prema Zakonu o ekopoljoprivredi

ekološki proizvod mora imati valjanu potvrđnicu (Ministarstva poljoprivrede), koja dokazuje da se proizvođač pridržavao svih pravila prerade, skladištenja i uvoza te da je proizvodnja bila stručno nadzirana bar jednom godišnje. A da bi proizvod bio ekološki nužno je da bude bez GMO-a i sintetičkih tvari za poboljšanje rasta te da nije bio izložen ionizirajućem zračenju.

Također, mora imati najmanje 95 posto sastojaka iz ekološke proizvodnje.

*Autor: Miroslav FILIPOVIĆ
www.agrokub.com*

Vranica - Prokoško jezero

Pedesetak kilometara zapadno od Sarajeva nalazi se Fojnica, živopisni bosanskohercegovački gradić na istoimenoj rijeci. Svud uokolo okružena planinama, prije svega Vranicom koja dominira cijelim krajem, ali i Matorcem, Zahorom, Pogorelicom, Bitovnjom i Jasikovicom, kompletna ova regija predstavlja raj za ljubitelje brdskog biciklizma.

Prostor Vranice po nadmorskoj visini spada u najviša područja u BiH. Nekoliko vrhova prelazi 2.000 m nadmorske visine (Nadkrstac 2112 m, Ločika 2107 m) i većina je lako dostupna planinarima, a neki i biciklistima.

Iako je utvrđeno da je u neolitskom periodu ovuda vodila jedna od važnijih komunikacija što je spajala stanovnike Panonije sa Jadranskim morem, ipak se može reći da je oduvijek dolazak u Fojnicu ličio na ulazak u kraj odakle "nema dalje". Povratak je moguć jedino nazad, putem kojim se došlo. Međutim, brojne su osobnosti Fojnice nastale bas zbog takvog geografskog položaja.

Put ka jezeru

Zbog neke vrste izolovanosti od vanjskog svijeta još se osjeti dah prošlih vremena u lokalnim običajima i načinu života stanovni-

štva, a u samom gradu o tome svjedoči i nekoliko sačuvanih autentičnih bosanskih kuća pokrivenih šindrom. Snažan pečat životu daje djelovanje franjevaca čiji srednjovjekovni samostan u bogatoj biblioteci i danas čuva originalni tekst adhname, povelje o pravima i građanskim slobodama koju je sultan Mehmed II Fatih dao katoličkoj zajednici daleke, 1463. godine.

Na padinama planine Zec leži Kozograd, utvrđenje koje se u historijskim dokumentima prvi put spominje 1434. godine. Tu su se, u slučaju opasnosti, sklanjali Dubrovčani iz Fojnice sa svojim dragocjenostima, a prema nekim dokumentima Kozograd je bilo posljednje boravište kraljice Katarine prije napuštanja Bosne. Do njega se dolazi prateći put za Bakoviće, a zatim desno uz tok rijeke Bistrice.

Posjeta Kozogradu može biti lijepa tura za brdske bicikliste. Produži li se od Bakovića dalje, put vodi do Dusine odakle je moguće odabrati pravac za Kreševo, Konjic ili posjetiti planinarski dom na Pogorelici, uklješteno između planina Bitovnje i Zeca.

Jezernica

Sjeverno od Fojnice, nakon što se prođe stara banja i savlada oštar uspon, vodi predivan makadamski put do slapova Kozice. Put vodi desno

od prijevoja Vladića vrh a naročitu draž predstavlja prolazak kroz gustu šumu sa obiljem vegetacije. Na maloj dužini ova rječica savladava veliku nadmorskiju visinu i tvori tri slapa visine 10 do 20 metara što svakako vrijedi vidjeti.

Ipak, glavnu atrakciju fojničkog kraja čini Prokoško jezero dvadesetak kilometara udaljeno od Fojnice. Malo koji posjetilac će, naime, ostati ravnodušan kad se uspne makadamskim putem i izbjije na vidikovac odakle puca pogled na jezero i krajolik oko njega. Baš kao što iz Lukomira posjetiocu fascinira pogled na kanjon Rakitnice, tako i dolazak na vidikovac prije Prokoškog jezera predstavlja pravu nagradu biciklistima za uloženi napor.

Prokoško jezero

Prokoško jezero je glečerskog porijekla smješteno u prirodnom amfiteatru na nadmorskoj visini od 1635 metara. Ono obuhvata prostor od 4,77 hektara, dugo je 317, široko 189 i duboko 13 metara. Ovdje se nalaze jedinstvena flora (vraničko zvono) i fauna (triton), međutim, sve su prilike da će čovjek svojom nepažnjom promijeniti sliku ovog kraja. Poribljanjem jezera pastrmkom, tritonu, toj endemsкоj vrsti repatog vodozemca, prijeti potpuno istrebljenje. Motorizovani izletnici koji automobile parkiraju uz samo jezero narušavaju ljepotu krajolika, a nije rijedak slučaj da iza njih ostaju plastične boce i drugi otpad. O ovome bi nadležni svakako trebali povesti računa i barem zabraniti prilaz samom jezeru automobilima.

Ipak, živopisno okruženje koje uz brojne potočiće stvara idiličnu sliku, autentično stočarsko naselje i bogata gastronomski ponuda (prokoški sir i pita ispod sača) i dalje su pravi izazov za sve ljubitelje prirode. Svakako, i za istinske zaljubljenike u brdski biciklizam kojima toplo preporučujemo ovu turu kao neizbjježnu u popisu najljepših destinacija u Bosni i Hercegovini.

(Preuzeto sa: www.mtb.ba)

Naši darovatelji

U Kruh Svetog Ante

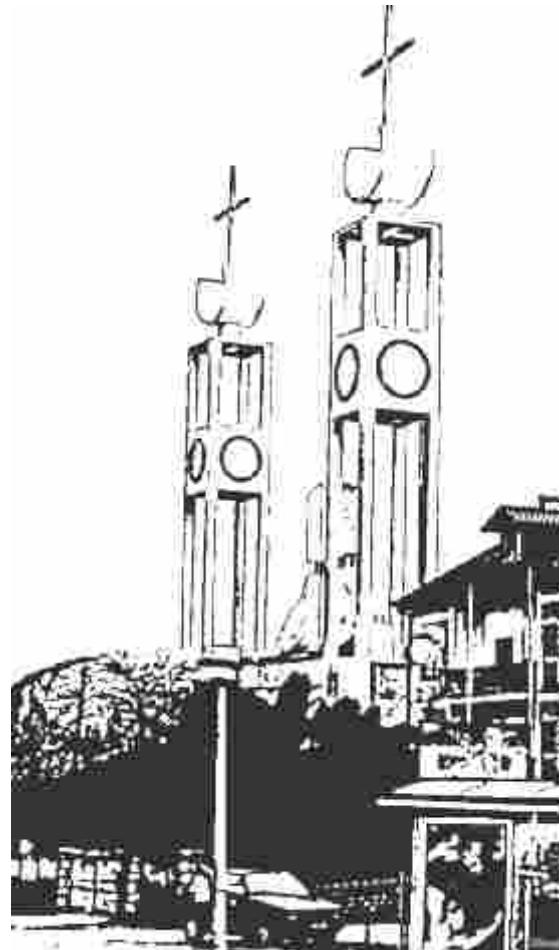
Za crkvu Kotor Varoš

1.	MARKO I MARA JAKIĆ	500 Kr. Sv.
2.	STIPO KOVAČIĆ	10 Eura
3.	FRANJO STIPIĆ	50 KM
4.	ILIJA (STIPURE) JURIĆ	50 Eura
5.	IVAN ŠIMUNOVIĆ CVIČKO	300 Eura
6.	MIJAT ZEBA-CECAVA	50 Eura
7.	TEREZIJA PILIČIĆ (+LUKE)	100 Eura
8.	ILKO GRGIĆ-ŠPIC	50 Eura
9.	PREDRAG PILIČIĆ	50 Eura
10.	MANDA MARIĆ	200 KN
11.	JOSIP (STJEPANA) PRANJKOVIĆ	50 Eura
12.	ZORKA GREBAVAC- ČELINAC	50 Eura
13.	IVAN ŠIMUNOVIĆ-CVIČKO	100 Eura
14.	KRISTIJAN BARIŠIĆ	500 KN
15.	NIKICA BARIŠIĆ	50 Eura
16.	MARKO ZEBA	100 Eura
17.	ANDELKO (IVANA) JELUŠIĆ	150 Eura
18.	MATO KLJAJIĆ-JOZIN	100 Eura
19.	MIJAT ZEBA RUSOV	100 Eura
20.	LJUBAN JURANOVIĆ	50 Eura
21.	ANTO I KATA PETRUŠIĆ	100 Eura
22.	PETAR KOVAČIĆ BOGDANOV	50 Eura
23.	LUKA KOVAČIĆ BOGDANOV	50 Eura
24.	ZORICA LAPENDA	50 Eura
25.	JURO MATANOVIĆ	150 Eura
26.	ILIJA PRANJIĆ STIPINOV	100 KM
27.	ILIJA LUKIĆ-ČERČO	100 Eura
28.	AUGUSTIN GRGIĆ	100 Eura
29.	MARA ŠIMUNOVIĆ GODINA	50 Eura
30.	N.N.	50 Eura
31.	RANKO IVE TOPALOVIĆ	100 Eura
32.	OBITELJ POK. STIPE ZEBE	100 Eura
33.	ŠTEFANI SIMON	100 Eura

Za Glasnik Kotorvaroškog kraja

1.	FRANJO STIPIĆ	30 KM
2.	ZORAN KOVAČIĆ-KREŠO	10 KM

*Svim darovateljima od srca HVALA
i od Boga nagrada.*

Božićni kolači

Kolač s oblandama

- 5 jaja
- 250g šećera u prahu
- 250g margarina
- obladne
- 10ak Petit keksa
- šalica jake kave
- 10 žlica šećera
- 2 rebra čokolade

Priprema:

1. Pjenasto izmiješati žumanjke, šećer u prahu i margarin.
2. Premazati dobivenim filom dvije obladne, na drugu obladnu staviti red keksa umočenog u kavu i pripremljeni file. Prekriti obladnom.
3. Za gornji premaz na pari istući bjelanjke sa 10 žlica šećera i od gore naribati čokoladu.

Čarobne kuglice

Tijesto:

- 250 gr šećera u prahu
- 250 gr mljevenih lješnjaka
- 2 bjelanjka
- 100 gr čokolade
- malo rumu

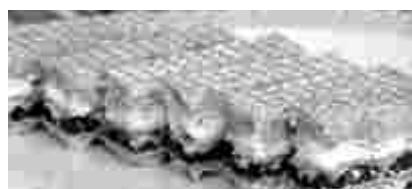
Priprema: Čokoladu otopiti na pari i sve zajedno izmiješati.

Nadjev:

- 100 gr šećera u prahu
- 3 kuhanja žumanjka
- 120 gr maslaca
- malo rumu

Priprema: Žumanjke propasirati ili naribati na ribežu na najsitnije. Maslac i šećer pjenasto izraditi, umiješati žumanjke i rum.

Priprema: Obje smjese staviti u frižider da se stisnu. Od nadjeva napravite kuglicu koju obučete u tijesto. Kuglice uvaljavajte u ribanu čokoladu ili mljevene lješnjake.

Domaća bajadera

- 10 dag kokosa
- 25 dag keksi (najbolje Petit Beuerre)
- 12 dag margarina za kolače
- 25 dag šećera
- 1 dcl vode
- Za glazuru:
- 10 dag čokolade za kuhanje
- malo ulja
- malo margarina za kolače

Priprema:

1. Kekse samljeti i pomiješati s kokosom. Staviti vodu i šećer na lagani vatru. Kad se šećer otopi, dodati 12 dag margarina. Držati na vatri dok se margarin ne otopi i dobijete tekućinu. Tom tekućinom preliti smjesu kokosa i keksi. Dobro promiješati te zatim smjesu oblikovati u kalupu po želji i dobro "zagladiti".

2. Preliti tu smjesu čokoladnom glazurom. Glazuru pripremiti klasično (otopiti čokoladu i dodati malo ulja i malo margarina). Na kraju staviti hladiti, najbolje sat vremena u hladnjak. Preostaje još samo narezati kolač Dobar tek!

HUMOR.HUMOR.HUMOR.

Pita profesor učenike:

- "Hoćete li da vam postavim dva pitanja?"

Svi uglas odgovaraju:

- "Neećemoo!"

- "Ma dobro, ja će vam ipak postaviti i tko odgovori na prvo ne mora na drugo."

I pita on "kol'ko konj ima dlaka na sebi".

Jedan učenik odgovara:

- "85752000".

- "Kako to, odakle ti taj broj?" - upita profesor.

Učenik kaže:

- "Rekli ste tko odgovori na prvo pitanje, na drugo ne mora!"

Ušao Mujo u dućan: 'Molim vas kilogram limuna!'

'Hoćete vrećicu?'

'Jok, šutat ču ih do kuće!'

Došao Bračanin u konobu i pita čovjeka za stolom:

"Jesi li ti spasija mog malog jučer iz mora?"

Kaže čovjek: "Jesam."

"A di je kapa?", pita Bračanin....

Bježe Mujo i Haso iz zatvora, a počne padati snijeg.

Mujo: "A što ćemo sad Haso, pada snijeg?"

Haso: "Ma što te briga, imamo lance!"

Dođe lopov u banku, opljačka je i na izlasku upita jednog čovjeka:

- Jesi li me vidio?

Čovjek:

- Jesam.

I pljačkaš ubije čovjeka. Upita drugog:

- Jesi li me vidio?

On kaže:

- Nisam, ali moja žena jest.

Svađaju se dva dječaka, jedan kaže:

- Moj je tata bolji od tvog!

- Nije, moj je tata bolji!

- E, pa moja mama je bolja od tvoje!

- Znam, to i moj tata kaže!

Momak čeka djevojku koja je iz imućne obitelji, naslonjen na svog 'Fiću' iz kojeg trešti glazba.

Djevojka prilazi iznenađeno i vikne:

- 'Jaaaa, čovječe, nikada nisam vidjela ovakvi kazetofon!'

Mladić uzbudeno priča majci kako se napokon zaljubio i planira se vjenčati.

Reče "Samo za zabavu, mama, dovest će tri žene doma, a ti pokušaj pogoditi koju će oženiti." Majka se složi s tim planom.

Slijedeći dan on stvarno dovede tri prekrasne... žene i posjedne ih na kauč da svi skupa malo porazgovaraju.

Nakon toga upita: "U redu, mama, pogodi koju će ženiti!"

"Onu u sredini." odgovori ona bez okljevanja.

"Nevjerojatno! Kako si znala?" upita on.

"Ona mi se ne sviđa." odgovori majka.

Igra se važna nogometna utakmica, a Haso zakasnio na autobus. I tako, krenuo on pješke. Stigne ga Mujo u automobilu i pita ga:

- 'Haso, gdje tako žuriš?' ...

Na intenzivnom odjelu bolnice su pacijenti uvijek umirali u istom krevetu i to svaku nedjelju u 11 sati, bez obzira na njihovo stanje. Liječnici su postali vrlo zabrinuti jer nikako nisu mogli ustanoviti što je uzrok umiranju pacijenata. Neki su liječnici čak prepostavljali da se radi o nekakvoj nadnaravnoj pojavi.

Jedan dan se skupina liječnika odlučila okupiti u radnu grupu koja će konačno uspjeti dokučiti što se događa. Jednu su se nedjelju okupili oko kreveta nekoliko minuta prije 11 sati i to zajedno sa sestrama i liječnicima specijalistima iz svih područja medicine.

Neki od njih su uzeli drvena raspela, neki bibliju, a neki amulete kako bi se zaštitali od zla.

Kad je sat konačno otkucao 11, odjednom se u sobi pojavila Rasmira Safić Novak, čistačica koja radi nedjeljne smjene. Uđe u sobu, isključi sistem koji pacijenta održava na životu i uključi usisavač.

HUMOR.HUMOR.HUMOR.HUMOR.HUMOR.HUMOR.HUMOR.HUMOR.

■ ■ ■ *Nema raja bez rodnoga kraja!*

